

УДК 004.6

С.В. Минухин

Харьковский национальный экономический университет имени Семена Кузнецова, Харьков

ИНФОРМАЦИОННАЯ ТЕХНОЛОГИЯ ОБРАБОТКИ ЗАДАНИЙ В ДВУХУРОВНЕВОЙ РАСПРЕДЕЛЕННОЙ СИСТЕМЕ С ИСПОЛЬЗОВАНИЕМ СУБД POSTGRESQL

Рассмотрена информационная технология обработки и планирования заданий в двухуровневой распределенной системе. Для получения информации о состоянии ресурсов, заданий и очередей заданий предложена двухуровневая архитектура обработки информации. Технология обработки информации базируется на двухуровневой архитектуре – GParGRES и кластерной СУБД PostgreSQL, обеспечивающих оперативность обработки данных за счет параллельного выполнения запросов к БД, а также использования компонент систем мониторинга распределенных вычислительных сред.

Ключевые слова: распределенная вычислительная система, вычислительный кластер, база данных, кластерная СУБД, информационная технология, система мониторинга.

Введение

Одним из подходов и методов разработки информационных технологий обработки заданий в распределенных вычислительных системах (РВС) является двухуровневая архитектура ParGRES [1], позволяющая:

обеспечить параллельный доступ к данным БД о состоянии ресурсов, заданий, очередях на ресурсы и загрузке БД [2];

использовать СУБД, поддерживающую технологии параллельного доступа к БД;

разрабатывать БД состояния ресурсов, заданий, очередей заданий на ресурсы;

использовать программное обеспечение (ПО), обеспечивающее удаленное получение информации о состоянии локальных ресурсов и заданий, выполняемых на узлах вычислительных кластеров грид-сегментов;

использовать стандартные коммуникационные протоколы TCP/IP, SNMP, GridFTP;

использовать программное обеспечение медиатора (посредника), обеспечивающего взаимодействие между поставщиками и потребителями информации [3–5].

В данном исследовании в качестве модели обработки и планирования заданий в РВС использована модель, исследованная в [3], в которой поставщиками информации являются ресурсы и задания, потребителями – менеджер виртуальной организации (системный администратор локального ресурса – вычислительного кластера) РВС. В роли последних также могут выступать пользователи, входящие в состав виртуальной организации (ВО), представляющие свои задания на обработку в распределенную систему. В качестве базиса архитектуры для реализации информационной технологии получения

и обработки данных о состоянии ресурсов и заданий предлагается использовать ParGRES [1], являющуюся кластером БД промежуточного слоя архитектуры грид-сегмента, использующая при обработке запросов внутри- и межзапросный параллелизм и обеспечивающая работу с репликациями. Параллелизм достигается за счет полной репликации БД и адаптивной виртуальной фрагментации (Adaptive Virtual Partitioning, AVP). ParGRES позволяет гибко распределять узлы для обработки запросов: любые запросы могут быть обработаны любым набором узлов кластера. При этом система AVP обеспечивает динамическое распределение нагрузки между узлами кластера во время обработки запроса. Как и в большинстве кластерных БД, ParGRES управляет параллельным выполнением запросов на основе экземпляров СУБД, установленных на узлах кластера БД [6, 7].

В ParGRES используются глобальные и локальные компоненты, формирующие двухуровневую организацию [1, 2] реализации модели обработки заданий [3]:

глобальные компоненты – посредник и обработчик запросов кластера (Cluster Query Processor, CQP), выполняющие задания на нескольких узлах кластера;

локальные компоненты – обработчик запросов узла (Node Query Processor, NQP) и СУБД (Database Management System, DBMS), выполняющие задания на узле.

Поскольку большинство из кластеров используют один доступный для внешних приложений управляющий узел, компонента «посредник», как правило, размещается на этом же узле и тем самым определяет централизованную архитектуру управления вычислениями и предоставляет возможность физического распределения обработки запросов на

кластером для кожного запиту, таким образом, повышая общую доступность ресурсов распределенной вычислительной среды.

Целью данной работы является разработка информационной технологии для модели обработки и планирования заданий в двухуровневой вычислительной системе[3] с использованием архитектуры ParGRES– GParGRES на уровне грид-сегмента и кластерной СУБД PostgreSQL на уровне узла.

Модель обработки заданий

Согласно двухуровневой модели обработки и планирования заданий на уровне грид-сегмента и ресурса РВС [3, 4], из заданий входной очереди формируется пул, организованный в виде пакета заданий, ранжированных по приоритету (например, директивному сроку), являющийся временным хранилищем заданий для их последующего планирования на доступные и свободные кластеры РВС. Управляемыми параметрами данной схемы обработки и планирования заданий являются: величина пула, интенсивность входного потока реальной системы, количество доступных и свободных на момент планирования ресурсов системы.. При этом задания из пула выгружаются на выполнение через

интервалы времени, определяемые *періодом планирування*, определяемого на основе величины пула, то есть от количества заданий пакета, количества доступных и свободных на момент планирования вычислительных ресурсов (кластеров) РВС и назначаются на них на основе решения задачи о наименьшем покрытии [3].

Технология обработки заданий в двухуровневой распределенной системе

В информационной технологии для реализации расстраиваемой модели обработки и планирования заданий [3] предлагается использовать два уровня – уровень грид-сегмента (GParGRES) и уровень узла (на базе СУБД PostgreSQL) [8] (рис. 1). Такой выбор обусловлен архитектурными требованиями, предъявляемыми к грид-системам.

Сервисное программное обеспечение грид-системы и ее администратор (менеджер виртуальной организации) обеспечивают возможность работы с абстракцией уровня стандартной реляционной БД, в качестве которой используется PostgreSQL. На этом уровне можно создавать запросы к БД, используя стандартную технологию SQL-запросов.

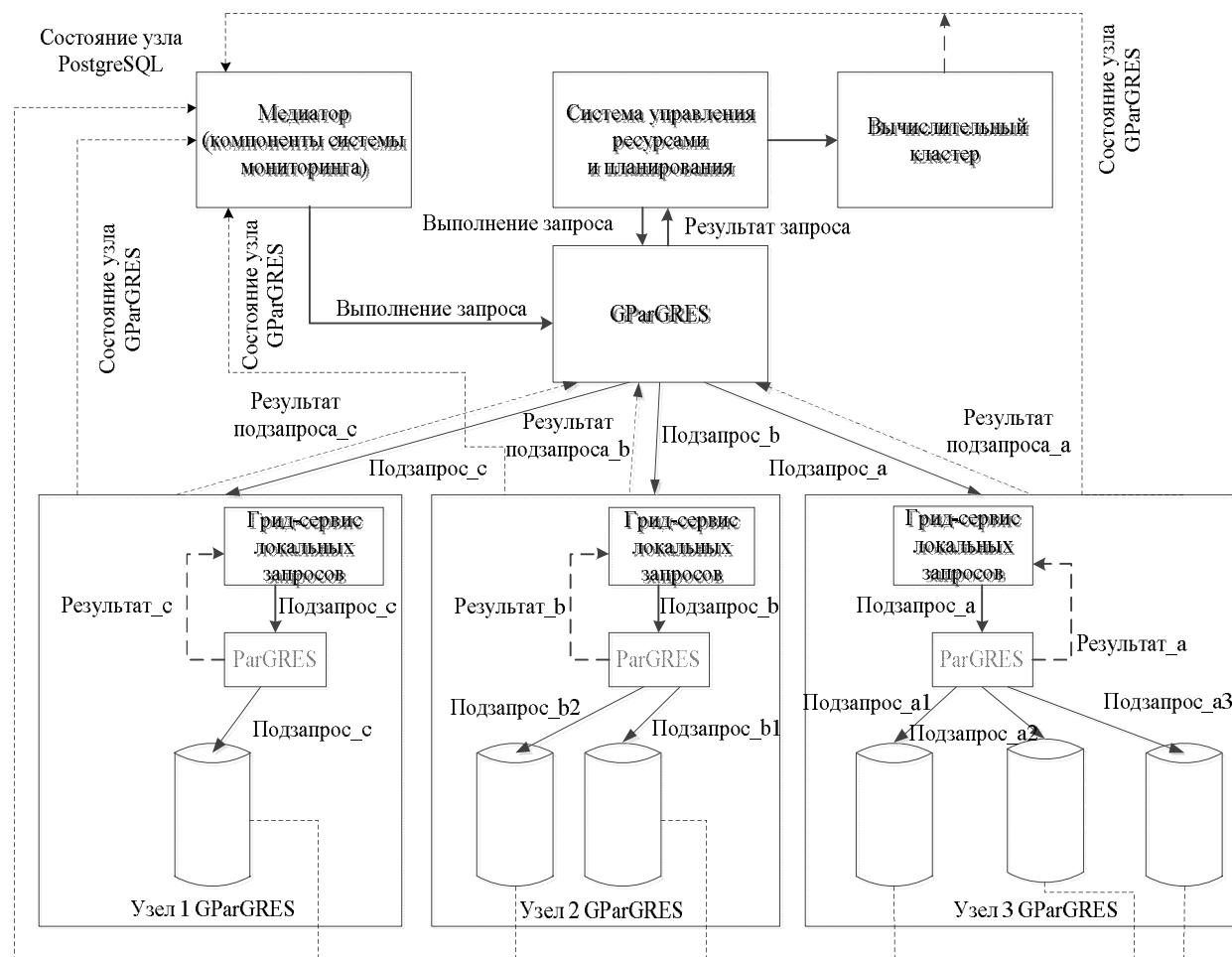

Рис. 1. Технология обработки заданий в двухуровневой распределенной системе

Функціональность предлагемого рішення обслуговується слідуючими службами [7]:

службою реєстра (Registry Service, RS), яка включає інформацію про GParGRES, наприклад, про стан кожного фабричного сервісу та екземпляра служби розподілених запитів;

службою «Фабрика» (Fabric Service, FS), призначеною для створення нових екземплярів служби розподілених запитів

Когда клієнтське застосування передає запити GParGRES, воно задає сервіс, щоб створити новий екземпляр служби розподілених запитів (DQS). Кожний новий екземпляр отримує унікальний ідентифікатор служби, яка асоціює її з відповідною фабрикою. Цей ідентифікатор не використовується повторно для нових випадків навіть тоді, коли служба завершується;

службою розподілених запитів (Distributed QueryService, DQS) – службою, непосредственно взаємодіючою з застосуванням клієнта. Служба розподілених запитів отримує запити та декомпозицію їх на підзапити для реалізації внутрішнього паралелізму з допомогою подходу, реалізованого в ParGRES. Він використовує реплікацію БД для виконання виртуальної марки. Таке розділення створює адаптивні виртуальні області, які повинні бути оброблені паралельно, аналогічно оброботчику запитів кластера в ParGRES. Ця служба виконує також окончальну композицію;

службою локального запиту грид (GridLocal Query Service, GLQS) – локальною компонентою, призначеною для отримання підзапитів від служби розподілених запитів та передачі їх локальному ParGRES. Ця служба керує виконанням підзапиту на ParGRES відповідно до наступними сценаріями: для перерасподілення запиту в випадку, якщо узел зайняти, або для перенаправлення підзапиту на інший узел.

Вибір БД нижнього рівня (узла) обумовлений вимогами надежності, відмінності та зручності супроводження при вирішенні завдань планирування завдань в грид-сегменті.

Технологичність даного рішення досягається за рахунок використання СУБД та програмного обслуговування промежуточного шару архітектури грид-сегменту, що обслуговується стандартними драйверами, мережевими інтерфейсами та протоколами передачі даних [3 – 5].

Для реалізації інформаційної технології обробки та планирування завдань в РВС розглянемо технологію обробки запитів, яка включає наступні етапи проходження запиту (множини запитів) до БД состояння ресурсів та завдань, які формуються адміністратором локального ресурса (кластера) РВС для планирування завдань.

Етап 1. Запит передається на програмну платформу промежуточного рівня GParGRES. На цьому етапі запит аналізується системою і, залежно від його структури та (чи) складності, GParGRES може виконати запит на створення временної таблиці для агрегування результатів, а також «приняти рішення» про постановку запиту на визначені (чи) узли ParGRES. Следить за тим, що ParGRES працює не на рівні грид-сегменту, а фактично координує роботу узлів БД нижнього рівня системи. В розглядуваній системі – це узли з встановленими на них екземплярами СУБД PostgreSQL.

Етап 2. Система ParGRES аналізує проходження запиту для прийняття рішення про виконання на множині узлів або конкретному узлу кластера БД.

Етап 3. Виконання запиту проводиться на конкретному узлу (чи узлах) PostgreSQL, результати возвращаються в систему: спочатку – в систему ParGRES, а потім – агреговані промежуточні результати – в систему GParGRES, після чого надсилються адміністратору системи.

Таким чином, розглянута архітектура рішень для створення та обробки запитів в грид-сегменті РВС з використанням технологій їх паралельної обробки дозволяє:

оперативно обновлювати програмне обслуговування до актуальної версії без прив'язки одного шару промежуточного ПО РВС до іншого;

виконувати модифікацію ПО будь-якого рівня незалежно від прив'язки до його визначеного реалізатора, наприклад, БД або рішень на рівні кластера, посередником використанням відкритої архітектури, які використовують програмні продукти;

обслуговувати на рівні адміністратора системи створення запиту (запитів) на будь-якому рівні промежуточного ПО та доступ до даних на кожному узлі PostgreSQL.

Предлагаемі технології обробки інформації в двухрівневій РВС використовуються для вирішення наступних завдань:

на рівні локального ресурса (узла) – визначення состояння мережевих інтерфейсів, оцінка загрузки узлів обчислювального кластера, состояння виконуваних завдань, моніторинг состояння запущених на узлах кластера різних сервісів на основі використанням віддалених програмних агентів, а також контролю над зарядженостю оперативної пам'яті, дискових систем, БД та ін.;

на рівні грид-сегменту – обслуговування контролю над потоками (загрузками) завдань на локальні ресурси (кластери, узли кластерів), статуса виконуваних завдань, часом виконання завдань.

Вибір системи моніторинга, для реалізації якої предлається використовувати медіатор [4, 5] в моделі обробки завдань, обосновується наявністю у неї наступних складових:

удаленим запуском скриптов – програмних агентів;

підтримкою роботи з БД PostgreSQL;

механізмом аналізу подій.

Одною з широкозастосованих систем моніторинга грид-систем, компонентами якої предлається використовувати для реалізації інформаційної технології моделі обробки та планування завдань, є система Ganglia [9, 10], використовуюча для зберігання даних технологію бази даних на базі циклическої системи (Round Robin). Такий підхід дозволяє, використовуючи фіксований розмір хранилища, виконувати обробку множества даних о параметрах, зареєстрованих для забезпечення контролю над різними об'єктами РВС.

Технологія Ganglia дозволяє розв'язувати завдання моніторинга на нижньому (клusterному) рівні грид-сегменту. Однак для розв'язування завдання моніторинга на рівні грид-сегменту потрібно не тільки виконувати контроль над ресурсами, але й формувати потоки повідомлень про відбуваючись на цих ресурсах подіях – про постановку завдань на виконання, їх виконання та аналіз отриманих результатів виконання завдань.

В якості удовлетворюючого існуючим вимогам складу компонент для функціонування медіатора грид-сегменту [4, 5] предлається використовувати відкритий пакет Nagios (проект Icinga) [11]. Система Nagios дозволяє не тільки відслідковувати параметри состояння узлов та мережевого обладнання РВС, але й формувати повідомлення про ситуаціях, що виникають при цьому в системі.

Технологічески медіатор може отримувати дані про стан мережевих узлов та комунікаційного обладнання по протоколу SNMP. Для відслідковування состояння служб, наприклад, баз даних PostgreSQL, на узлі має бути встановлено програмний агент, який за журналами роботи служби буде формувати та передавати дані про результатах роботи системи. При цьому може виникнути сценарій, коли для отримання даних про стан узлов та виконуваних на них завдань медіатор віддалено запускає скрипт на узлі – програму (програмне розширення), результатом виконання якої є інформація, отримана з лог-файлів місцевих планувачів та ЛСУР [4, 5].

Універсальність предлаємого розв'язування на основі використання системи моніторинга Nagios для контролю над состоянням об'єктів рівня грид-сегменту забезпечується розширенням цього продукту засобами пакета NDOUtils [12]. Це

розширення дозволяє узлу передавати дані про виконуваних завдань до зовнішньої бази даних (наприклад, MySQL для Nagios). Аналогичне розв'язування DB IDO (Database Icinga Data Output) в якості модуля системи Icinga дозволяє експортувати конфігурацію та стан системи в PostgreSQL в двухрівневій архітектурі грид-сегменту. Затем зовнішнє програмне обладнання, наприклад, планувач грид-сегменту, може обратитися до цієї БД та отримати актуальну інформацію про систему, наприклад, про стан її ресурсів, виконуваних завдань, загрузку БД та ін.

На рівні обчислювального узла грид-сегменту РВС використання компонент Icinga дозволяє виконувати перевірки состояння на основі стандартного протоколу SNMP. Для моніторингу состояння узла на основі інформації, наприклад, отриманої від ЛСУР Togque при аналізі даних файла журнала (лог-файла), можна використовувати існуючий модуль або створений скрипт [4, 5].

Для удаленної запуску скриптов системи Icinga/Nagios на сервері медіатора встановлюється програмне розширення Nagios Remote Plugin Executor (NRPE), а на удаленному узлі – клієнтська частина системи (програмний агент), підтримуюча NRPE. Використання компонент системи Icinga дозволяє виконувати перевірки состояння узлів – як по протоколу SNMP, так і по стеку протоколів TCP/IP. Крім цього, система дозволяє розробляти нові плагіни, наприклад, плагін для взаємодії з СПО PBS Togque. Для роботи з плагіном системний адміністратор має установити наступні порогові значення параметрів:

«OK» (код зворота 0) – сервіс працює нормально;

«WARNING» (код зворота 1) – сигнал попередження про проблему (подія 1);

«CRITICAL» (код зворота 2) – критичне становище сервіса (подія 2);

«UNKNOWN» (код зворота 3) – невідоме становище сервіса (подія 3).

В результаті перевірки плагін буде генерувати становища системи, формуючи для проведення контролю величина кількості подій, які виникають як результатом роботи плагінов [4, 5, 10, 11]: Схема алгоритма обробки подій приведена на рис. 2. На рис. 2 наведено процедури обробки даних про становище узлов грид-сегменту, становище узлов клastera – на основі даних лог-файлів ЛСУР Togque та даних лог-файлів місцевого планувача Maui – які виникають при цьому подіях.

Для автоматизації процеса запуску скриптов предлається обобщити технологію удаленної використання скриптов, розглянуту в роботі [5], на клasterах грид-сегменту РВС. С цією метою в структуру грид слід ввести хранилище GridFTP

[13], к которому будут иметь доступ узлы вычислительного кластера. Соответственно, на узле системы с помощью команды `check_npre-H` с `update_npre`

можно вызвать скрипт, загружающий необходимые файлы обновления для обеспечения оперативной обработки данных.

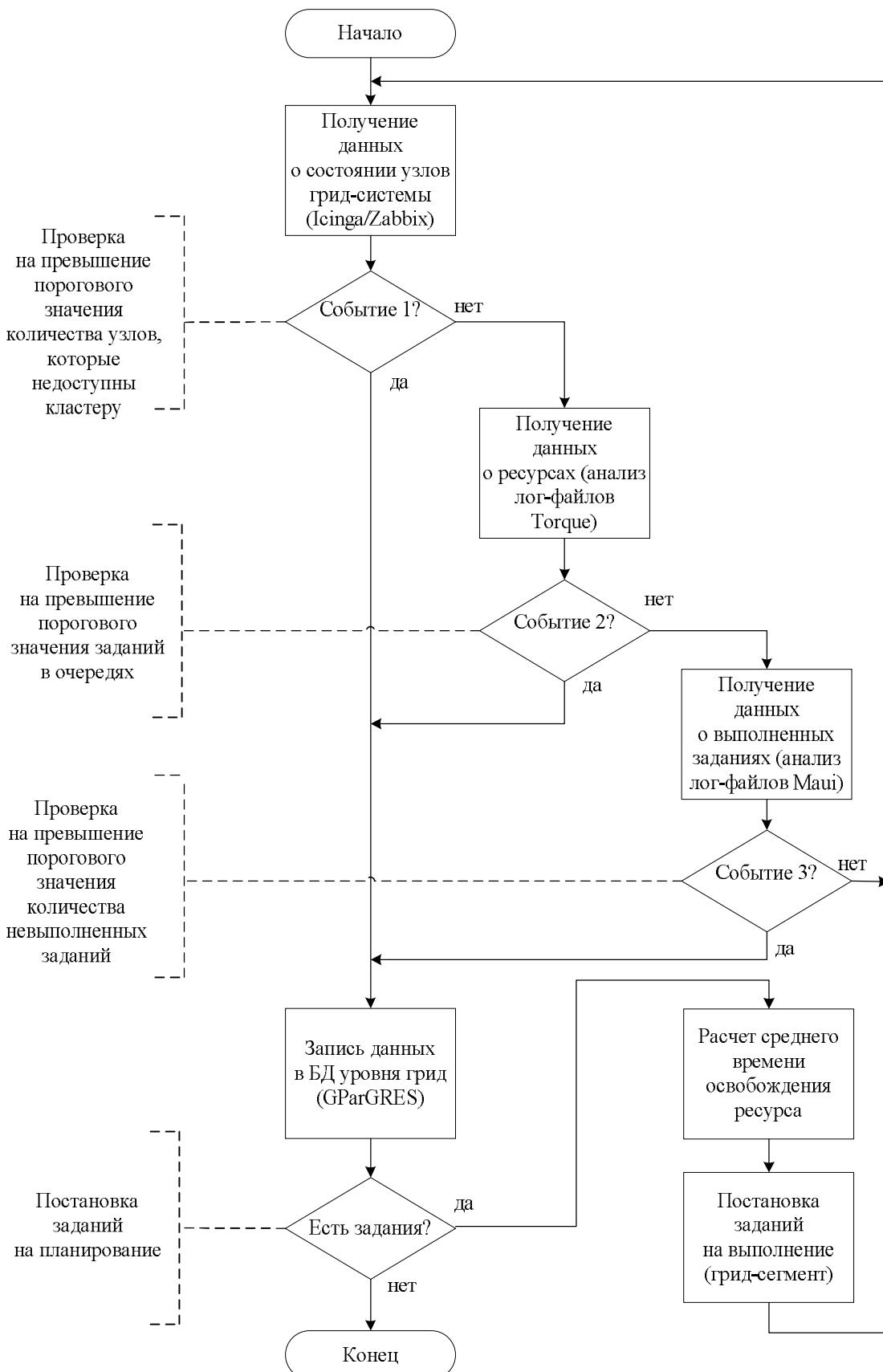

Рис. 2. Схема алгоритма интегрированной обработки событий на основе данных о состоянии ресурсов и заданий

ВЫВОДЫ

Рассмотрена информационная технология обработки и планирования пакетов заданий на уровне грид-сегмента РВС, базирующаяся на двухуровневой архитектуре ПО промежуточного слоя ParGRES. Данная архитектура позволяет повысить эффективность работы с транзакциями при выполнении большого количества запросов к БД, сформированной на основе данных о состоянии узлов и выполняемых на них заданиях путем опроса лог-файлов локальных систем управления ресурсами и локальных планировщиков программными агентами, обеспечивающими текущий контроль над объектами управления грид-сегмента РВС, на основе использования параллельных методов доступа к БД. Для повышения эффективности принятия решений системными администраторами вычислительных кластеров грид-сегментов предлагается использовать компоненты и коммуникационные технологии систем мониторинга, в частности, технологию удаленно работающих программных агентов, позволяющую на основе стандартных коммуникационных протоколов автоматизировать процессы обработки данных о состоянии объектов управления.

СПИСОК ЛИТЕРАТУРЫ

1. High-performance Query Processing of a Real-world OLAP Database with ParGRES [Електронний ресурс] / Melissa Paes, Alexandre A.B. Lima, Patrick Valduriez et al. – Режим доступа : <http://citeseerx.ist.psu.edu/viewdoc/download?doi=10.1.1.463.5455&rep=rep1&type=pdf>.
2. Parallel query processing for OLAP in grids / N. Kotowski, A.A.B. Lima, E. Pacitti et al. // Concurrency and Computation: Practice and Experience. – 2008. – Vol. 20, Issue 17. – P. 2039-2048.
3. Минухин С.В. Модели и методы решения задач планирования в распределенных вычислительных системах: монография / С.В. Минухин. – Х.: Ізд-во ООО «Щедрая усадьба плюс», 2014. – 324 с.
4. Минухин С.В. Информационные технологии реализации двухуровневой модели планирования пакетов заданий в распределенной вычислительной системе на основе решения задачи о наименьшем покрытии / С.В. Минухин // Системи управління, навігації та зв'язку. – Полтава : ПНТУ, 2015. – Вип. 1(33). – С. 111-115.
5. Минухин С.В. Информационная технология для планирования заданий на вычислительных кластерах распределенной системы на основе интеграции сервисов удаленного доступа / С.В. Минухин // Системи обробки інформації. – Х.: ХУПС, 2015. – Вип. 12 (137). – С. 134–139.
6. Yue-sheng Tan. Study on Query Processing Mechanism of OGSA-DQP / Tan Yue-sheng, Wu Zhi, Wang Jing-yu // Communications in Information Science and Management Engineering. – 2011. – Vol. 1, No.1. – P. 22–25.
7. Akal F. OLAP Query Evaluation in a Database Cluster: a Performance Study on Intra-Query Parallelism / F. Akal, K. Böhm, Hans-JörgSchek // Advances in Databases and Information Systems Lecture Notes in Computer Science. – 2002. – Vol. 2435. – P. 218–231.
8. PostgreSQL [Електронний ресурс]. – Access mode : <http://www.postgresql.org/>.
9. Ganglia Monitoring System [Електронний ресурс]. – Access mode : <ganglia.sourceforge.net>.
10. Ganglia и Nagios: Часть 1. Мониторинг коммерческих кластеров с помощью Ganglia [Електронний ресурс]. – Access mode : <https://www.ibm.com/developerworks/ru/library/l-ganglia-nagios-1/>.
11. Nagios – The Industry Standard in IT Infrastructure Monitoring [Електронний ресурс]. – Режим доступа: <http://www.nagios.org>.
12. NDOUtils 2.1.1[Електронний ресурс]. – Режим доступа:<https://www.nagios.org/news/2016/09/ndoutils-2-1-1-released/>.
13. A Tutorial on Configuring and Deploying GridFTP for Managing Data Movement in Grid/HPC Environments [Електронний ресурс]. – Режим доступа : <http://www.mcs.anl.gov/kettimut/tutorials/SC07GridFTPTutorialSlides.pdf>.

Надійшла до редакції 23.03.2017

Рецензент: д-р техн. наук, проф. В.О. Алексієв, Харківський національний економічний університет імені Семена Кузнеця, Харків.

ІНФОРМАЦІЙНА ТЕХНОЛОГІЯ ОБРОБЛЕННЯ ЗАВДАНЬ В ДВОРІВНЕВІЙ РОЗПОДІЛЕНІЙ СИСТЕМІ З ВИКОРИСТАННЯМ СУБД POSTGRESQL

С.В. Мінухін

Розглянута інформаційна технологія оброблення і планування завдань у дворівневій розподіленій системі. Для отримання інформації про стан ресурсів, завдань і черг завдань запропонована дворівнева архітектура оброблення інформації. Технологія оброблення інформації базується на дворівневій архітектурі – GParGRES і кластерний СУБД PostgreSQL, які забезпечують оперативність оброблення даних за рахунок паралельного виконання запитів до БД, а також використання компонент систем моніторингу розподілених обчислювальних середовищ.

Ключові слова: розподілена обчислювальна система, обчислювальний кластер, база даних, кластерна СУБД, інформаційна технологія, система моніторингу.

INFORMATION TECHNOLOGY OF JOB PROCESSING IN A TWO-LEVEL DISTRIBUTED SYSTEM USING DBMS POSTGRESQL

S.V. Minukhin

The information technology of processing and scheduling tasks in a two-level distributed system is considered. To obtain information about the status of resources, tasks and job queues, a two-level information processing architecture is proposed. Information processing technology is based on the two-tier –GParGRES architecture and clustered DBMS PostgreSQL, which ensure the speed of data processing due to parallel execution of database queries, as well as the use of components of monitoring systems for distributed computing environments.

Keywords: distributed computing system, computational cluster, database, cluster DBMS, information technology, monitoring system.